

НАРЕДБА за държавните изисквания към съдържанието на основните документи, издавани от висшите училища

Приета с ПМС № 215 от 12.08.2004 г., обн., ДВ, бр. 75 от 27.08.2004 г., в сила от 27.08.2004 г., изм. и доп., бр. 10 от 6.02.2009 г., бр. 39 от 26.05.2009 г., изм., бр. 79 от 6.10.2009 г., доп., бр. 33 от 26.04.2011 г., в сила от 26.04.2011 г., изм., бр. 62 от 12.07.2013 г., в сила от 3.07.2013 г., изм. и доп., бр. 57 от 22.07.2022 г., в сила от 22.07.2022 г., бр. 97 от 6.12.2022 г., в сила от 1.01.2023 г.

Раздел I Общи положения

Чл. 1. (1) Висшите училища издават следните документи за образование и квалификация:

1. (изм. - ДВ, бр. 10 от 2009 г.) диплома за завършена образователно-квалификационна степен на висшето образование "професионален бакалавър по...", "бакалавър" или "магистър" и приложение към нея;

2. европейско дипломно приложение;

3. свидетелство за професионална квалификация;

4. свидетелство за призната специалност в системата на здравеопазването след завършено висше образование;

5. свидетелство за успешно завършен подготвителен курс за специализирана и езикова подготовка по български език за чужденци - студенти, специализанти и докторанти;

6. свидетелство за професионално-квалификационна степен;

7. свидетелство за професионално-педагогическа специализация;

8. удостоверение за допълнително обучение или специализация.

(2) Висшите училища издават на обучаващите се лица студентска (курсантска) книжка, а при поискване - академична справка и уверение.

(3) Висшите училища поддържат главна книга и книга за регистриране на издаваните дипломи за висше образование.

(4) (Нова - ДВ, бр. 57 от 2022 г., в сила от 22.07.2022 г.) Академичната справка и уверението може да се издават, водят и съхраняват и в електронен вид. Информацията в тях се събира, обработва и съхранява в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ, L 119, 4.05.2016 г.), Закона за защита на личните данни, Закона за електронния документ и електронните удостоверителни услуги и с Наредбата за минималните изисквания за мрежова и информационна сигурност, приета с Постановление № 186 на Министерския съвет от 2019 г. (обн., ДВ, бр. 59 от 2019 г.; изм. и доп., бр. 36 и 47 от 2022 г.).

(5) (Нова - ДВ, бр. 57 от 2022 г., в сила от учебната 2023/2024 г.) Главната книга се води и съхранява в електронен вид при спазване на изискванията на ал. 4, изречение второ. Съобразно преценката и възможностите си висшето училище може да продължи воденето и

съхраняването на главната книга и на хартиен носител.

(6) (Нова – ДВ, бр. 97 **от** 2022 г. , в сила от 1.01.2023 г.) Документите по ал. 1, издадени при съвместно обучение по чл. 42а от Закона за висшето образование (ЗВО), се изготвят в съответствие с тази наредба и се подписват от ректора на координиращото висше училище или от всички ректори на висшите училища-партньори при съвместното обучение, съгласно уговореното в споразумението по чл. 42а, ал. 1 от ЗВО. Издадените дипломи на студентите се регистрират от координиращото висше училище в регистъра по чл. 10, ал. 2, т. 3, буква "в" от ЗВО.

(7) (Нова – ДВ, бр. 97 **от** 2022 г. , в сила от 1.01.2023 г.) В документите по чл. 1, ал. 1, издадени при съвместно обучението по чл. 42а от ЗВО, освен за координиращото висше училище, съответните реквизити може да съдържат информация и за училищата-партньори, когато това е уговорено в споразумението по чл. 42а, ал. 1 от ЗВО.

Чл. 2. (1) Документите по чл. 1, ал. 1 и 2 се издават на български език.

(2) Европейското дипломно приложение се издава и на един от широко разпространените езици на Европейския съюз.

Чл. 3. (1) Висшите училища самостоятелно определят графичното оформление и организират отпечатването на документите.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 97 **от** 2022 г. , в сила от 1.01.2023 г.) Дипломата за завършена образователно-квалификационна степен на висшето образование се издава на бланка с неутрален воден знак и друга защита от фалшифициране и съдържа електронен номер на диплома, генериран автоматично от регистъра по чл. 10, ал. 2, т. 3, буква "в" от ЗВО. Останалите документи по чл. 1, ал. 1 се издават на бланки с уникален идентификационен номер, поставен машинно, неутрален воден знак и друга защита срещу фалшифициране.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 62 от 2013 г., в сила от 3.07.2013 г.) Висшите училища внасят за регистрация в Министерството на образованието и науката издаваните от тях образци на документи.

Чл. 3а. (Нов – ДВ, бр. 57 от 2022 г., в сила от 22.07.2022 г.) При съставяне на основните документи, издавани от висшите училища, за всеки студент и докторант се посочва и единен академичен номер, генериран автоматизирано от регистъра по чл. 10, ал. 2, т. 3, буква "в" от Закона за висшето образование.

Раздел II

Изисквания към съдържанието на документите

Чл. 4. (1) Дипломата за завършена образователно-квалификационна степен на висшето образование се издава, след като са изпълнени всички задължения по учебния план на съответната специалност.

(2) Задължителните реквизити, които съдържа дипломата, са:

1. държавните символи: наименование на държавата, държавен герб и печат с държавен герб на висшето училище;

2. данни, идентифициращи притежателя на дипломата:

а) (изм. - ДВ, бр. 10 от 2009 г.) имената съгласно документ за самоличност, ЕГН (личен или друг идентификационен номер на чужденеца от документа за самоличност), дата и място на раждане (град, село,

област, държава), гражданство;

б) (изм. – ДВ, бр. 97 **от** 2022 г. , в сила от 1.01.2023 г.) снимка, заверена с печата на висшето училище;

3. данни за висшето училище и обучението на притежателя на дипломата:

а) наименование и местонахождение на висшето училище;

б) (изм. – ДВ, бр. 57 от 2022 г., в сила от 22.07.2022 г.) наименование на основното звено или филиала, организирали обучението;

в) (доп. - ДВ, бр. 10 от 2009 г.) наименование на образователно-квалификационната степен, специалността и професионалната квалификация, както и видът на образователно-квалификационната степен "бакалавър" - "професионален бакалавър по ..." или "бакалавър";

г) продължителност на обучението по учебен план (брой семестри);

д) среден успех от курса на обучението, общ брой кредити; среден успех от държавния(те) изпит(и) и/или среден успех от дипломната работа (с думи и с цифри);

е) наименование на втора специалност и придобитата професионална квалификация; среден успех от курса на обучението, общ брой кредити; среден успех от държавния(те) изпит(и) и/или дипломната работа (с думи и с цифри);

ж) номер и дата на протокола на държавната изпитна комисия, взела решение за признаване на завършената образователно-квалификационна степен и придобитата професионална квалификация;

з) (изм. и доп. - ДВ, бр. 39 от 2009 г., бр. 57 от 2022 г., в сила от 22.07.2022 г.) име, фамилия и подпис на ректора на висшето училище или на упълномощен от него заместник-ректор и на декана (ръководителя) на основното звено или филиала, организирали обучението;

и) (изм. – ДВ, бр. 57 от 2022 г., в сила от 22.07.2022 г., бр. 97 **от** 2022 г. , в сила от 1.01.2023 г.) електронен номер на дипломата; регистрационен номер и дата.

(3) Задължителните реквизити, които съдържа приложението към дипломата, са:

1. (изм. - ДВ, бр. 10 от 2009 г.) данни, идентифициращи притежателя на дипломата - имената съгласно документ за самоличност;

2. данни за резултатите от обучението:

а) продължителност на обучението по учебен план (брой учебни години/семестри); форма на обучение;

б) (изм. – ДВ, бр. 57 от 2022 г., в сила от 22.07.2022 г.) образователно-квалификационна степен, специалност и професионално направление;

в) наименование на учебните дисциплини (лекции, практически и семинарни упражнения), самостоятелна работа, индивидуална работа с преподавател, научни изследвания, творчески проекти, участие в практика, стаж със съответстващия им хорариум и брой кредити по учебен план;

г) оценки от положените изпити (с думи и цифри), среден успех от курса на обучението (с думи и с цифри);

д) наименование на учебните дисциплини, по които е проведен държавният(те) изпит(и);

е) оценки и среден успех от държавния(те) изпит(и) (с думи и с

цифри), брой кредити;

ж) тема и оценки на дипломната работа (с думи и с цифри), брой кредити;

з) (доп. – ДВ, бр. 57 от 2022 г., в сила от 22.07.2022 г.) втора специалност, професионално направление, наименование на учебните дисциплини (лекции, практически и семинарни упражнения), самостоятелна работа, индивидуална работа с преподавател, научни изследвания, творчески проекти, участие в практика, стаж със съответстващия им хорариум и брой кредити по учебен план; оценки от положените изпити (с думи и с цифри); среден успех от курса на обучението (с думи и с цифри); наименование на учебните дисциплини, по които е проведен държавният изпит; оценки и среден успех от държавния изпит, брой кредити и/или тема и оценки от дипломната работа (с думи и с цифри), брой кредити;

и) (доп. - ДВ, бр. 39 от 2009 г., бр. 57 от 2022 г., в сила от 22.07.2022 г.) печат на висшето училище; име, фамилия и подписи на ректора (ръководителя) на висшето училище или на упълномощен от него заместник ректор и на ръководителя на звеното, осъществило обучението;

к) (изм. – ДВ, бр. 97 **от** 2022 г. , в сила от 1.01.2023 г.) текст: "Приложението е невалидно без диплома електронен номер ... и регистрационен номер/..... дата".

(4) (Нова – ДВ, бр. 57 от 2022 г., в сила от 22.07.2022 г.) В дипломите на лицата, които се обучават при условията на чл. 42, ал. 1, т. 1, буква "б" и ал. 6 от Закона за висшето образование и които преди това са придобили образователно-квалификационна степен "бакалавър" по чл. 42, ал. 1, т. 1, буква "а" или образователно-квалификационна степен "специалист по...", или имат диплома за полувисше образование, се включва информация за предходното висше образование: професионално направление, специалност, образователно-квалификационна степен, брой придобити кредити (ако има присъдени такива), наименование на държавата, в която е издадена дипломата, наименование и местонахождение на висшето училище.

(5) (Нова - ДВ, бр. 10 от 2009 г., в сила от 1.06.2009 г., предишна ал. 4, бр. 57 от 2022 г., в сила от 22.07.2022 г., изм., бр. 97 **от** 2022 г. , в сила от 1.01.2023 г.) Висшите училища изпращат сканираните изображения на издадените дипломи към регистъра по чл. 10, ал. 2, т. 3, буква "в" от ЗВО в срок до два месеца от издаването им.

(6) (Нова - ДВ, бр. 10 от 2009 г., в сила от 1.06.2009 г., изм., бр. 62 от 2013 г., в сила от 3.07.2013 г., предишна ал. 5, изм., бр. 57 от 2022 г., в сила от 22.07.2022 г., отм., бр. 97 **от** 2022 г. , в сила от 1.01.2023 г.).

(7) (Нова - ДВ, бр. 10 от 2009 г., в сила от 1.06.2009 г., изм., бр. 62 от 2013 г., в сила от 3.07.2013 г., предишна ал. 6, бр. 57 от 2022 г., в сила от 22.07.2022 г., отм., бр. 97 **от** 2022 г. , в сила от 1.01.2023 г.).

(8) (Нова - ДВ, бр. 10 от 2009 г., в сила от 1.06.2009 г., предишна ал. 7, бр. 57 от 2022 г., в сила от 22.07.2022 г., отм., бр. 97 **от** 2022 г. , в сила от 1.01.2023 г.).

Чл. 4а. (Нов - ДВ, бр. 10 от 2009 г., изм., бр. 62 от 2013 г., в сила от 3.07.2013 г., бр. 57 от 2022 г., в сила от 22.07.2022 г., отм., бр. 97 **от** 2022 г. , в сила от 1.01.2023 г.).

Чл. 46. (Нов - ДВ, бр. 10 от 2009 г., в сила от 1.06.2009 г., изм., бр. 62 от 2013 г., в сила от 3.07.2013 г., бр. 57 от 2022 г., в сила от 22.07.2022 г.) (1) При установяване на технически грешки в издадената диплома на лицето се издава нова диплома по ред, определен в правилника на висшето училище. В новата диплома се вписват регистрационният номер, датата и годината на издаването ѝ. Регистрационният номер, под който се регистрира дипломата, е поредният номер в книгата за регистриране на издаваните дипломи за висше образование.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 97 **от** 2022 г. , в сила от 1.01.2023 г.) Издадената с технически грешки диплома се унищожава, което се документира с протокол от висшето училище и се отразява в регистъра по чл. 10, ал. 2, т. 3, буква "в" от ЗВО. В книгата за регистриране на издаваните дипломи за висше образование данните за унищожената диплома се допълват с текст: "невалидна - издадена нова", поставят се подпис на длъжностното лице, дата и печат на висшето училище.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 97 **от** 2022 г. , в сила от 1.01.2023 г.) Сканираното копие на новата диплома се подава от висшето училище към регистъра по чл. 10, ал. 2, т. 3, буква "в" от ЗВО. Към изображението на унищожената диплома се добавя текст: "невалидна - издадена нова".

Чл. 5. (1) Дубликат на диплома за висше образование се издава, когато оригиналната диплома е изгубена или е станала негодна за ползване.

(2) За получаване на дубликат заинтересуваното лице подава молба до:

а) ректора на висшето училище, издало оригиналната диплома;

б) ректора на висшето училище, което е приело архива - в случай че висшето училище, издало оригиналната диплома, е закрито или преобразувано;

в) (отм. - ДВ, бр. 57 от 2022 г., в сила от 22.07.2022 г.).

(3) (Доп. - ДВ, бр. 39 от 2009 г., изм., бр. 57 от 2022 г., в сила от 22.07.2022 г., бр. 97 **от** 2022 г. , в сила от 1.01.2023 г.) Дубликатът на диплома се издава върху образец-дубликат, съдържащ всички реквизити на оригиналната диплома, като в него се отразяват данните, съответстващи на периода на обучението, и се подписва от действащите в момента на издаването декан на факултет (ръководител на основното звено) и ректор на висшето училище или упълномощен от него заместник-ректор. В дубликата се включва следният допълнителен текст: "Дипломата е дубликат на диплома електронен номер .../уникален идентификационен номер (за дипломите, издадени преди 1 януари 2023 г.), регистрационен номер ..., издадена от (изписва се името на висшето училище, издало оригиналната диплома)".

(4) (Доп. - ДВ, бр. 39 от 2009 г.) Върху подписа на ректора или на упълномощения от него заместник-ректор се полага печатът на висшето училище с държавния герб и се вписват датата и годината на издаване на дубликата. Регистрационният номер, под който се регистрира дубликатът на дипломата, е поредният номер в книгата за регистриране.

(5) Негодната за ползване диплома се представя във висшето училище и върху нея се записва текст: "невалидна - издаден дубликат", поставят се подпис на длъжностното лице, дата и печат на висшето училище.

(6) (Нова – ДВ, бр. 97 **от** 2022 г. , в сила от 1.01.2023 г.) Сканираното копие на дубликата се подава към регистъра по чл. 10, ал. 2, т. 3, буква "в" от ЗВО. Към изображението на оригиналната диплома се добавя текст: "невалидна – издаден дубликат".

Чл. 5а. (Нов - ДВ, бр. 10 от 2009 г., в сила от 1.06.2009 г., изм., бр. 62 от 2013 г., в сила от 3.07.2013 г., изм. и доп., бр. 57 от 2022 г., в сила от 22.07.2022 г., отм., бр. 97 **от** 2022 г. , в сила от 1.01.2023 г.).

Чл. 6. На лицата, завършили нова специалност на съответната образователно-квалификационна степен по време на обучението си по първата специалност, се издава и нова диплома за висше образование.

Чл. 7. (1) Европейско дипломно приложение се издава като допълнение към оригиналната диплома и не заменя официалното приложение към дипломата за висше образование.

(2) Европейското дипломно приложение следва да съдържа цялата информация съгласно реквизитите на приложения № 1 и 2.

Чл. 8. (1) Свидетелство за професионална квалификация се издава след проведено обучение по специализиран учебен план. С него се удостоверява приключването на завършена форма на подготовка, в резултат на която може да се придобие определена квалификация, но не и образователна степен и специалност.

(2) Свидетелството по ал. 1 съдържа:

1. данни, идентифициращи притежателя на свидетелството и висшето училище, организирано обучението:

а) наименование на държавата;

б) наименование и местонахождение на висшето училище, организирано обучението;

в) (изм. – ДВ, бр. 57 от 2022 г., в сила от 22.07.2022 г.) наименование и местонахождение на основното звено или филиала, осъществили подготовката;

г) (изм. – ДВ, бр. 97 **от** 2022 г. , в сила от 1.01.2023 г.) снимка, заверена с печата на висшето училище, серия и уникален идентификационен номер на свидетелството;

д) (изм. - ДВ, бр. 10 от 2009 г.) имената съгласно документ за самоличност, ЕГН (личен или друг идентификационен номер на чужденеца от документа за самоличност), дата и място на раждане (град, село, област, държава);

е) (изм. - ДВ, бр. 10 от 2009 г., доп., бр. 57 от 2022 г., в сила от 22.07.2022 г., изм., бр. 97 **от** 2022 г. , в сила от 1.01.2023 г.) серия (ако има такава) и номер на дипломата за завършена образователна степен – средно образование или образователно-квалификационна степен на висше образование (електронен номер – за дипломите за висше образование, издадени след 1 януари 2023 г.), или номер на документ за признато средно или висше образование, придобито в чужбина, наименование на специалността и на образователната институция, от която е издадена;

ж) наименование на обучението и придобитата квалификация, продължителност и форма на обучението;

з) среден успех от положените изпити и успех от държавния изпит (с думи и с цифри) и/или дипломен проект;

и) дата и номер от протокола на изпитната комисия;

к) (доп. – ДВ, бр. 57 от 2022 г., в сила от 22.07.2022 г.) име, фамилия и подписи на ректора (ръководителя) и на декана (ръководителя) на звеното, провеждащо обучението;

л) печат, регистрационен номер и дата на издаване на свидетелството;

2. данни за резултатите от обучението, които се отразяват в приложение към свидетелството:

а) име, презиме и фамилия на притежателя на документа;

б) наименование на учебните дисциплини, хорариум и оценки от положените изпити (с думи и с цифри);

в) среден успех от обучението (с думи и с цифри);

г) (доп. – ДВ, бр. 57 от 2022 г., в сила от 22.07.2022 г.) име, фамилия и подписи на ректора и на декана (ръководителя на звеното, провеждащо обучението), печат на висшето училище;

д) текст: "Приложението е невалидно без свидетелство с регистрационен номер/.....дата".

Чл. 9. (1) (Изм. – ДВ, бр. 57 от 2022 г., в сила от 22.07.2022 г.) Свидетелство за призната специалност в системата на здравеопазването след придобито висше образование се издава от висшите училища и от Военномедицинската академия на завършилите следдипломна специализация, с което им се признават права на специалисти по определена специалност в системата на здравеопазването.

(2) Свидетелството по ал. 1 съдържа:

1. наименование на държавата;

2. наименование и местонахождение на висшето училище, организирано обучението;

3. серия и уникален идентификационен номер на свидетелството, дата на издаване и регистрационен номер;

4. (изм. – ДВ, бр. 57 от 2022 г., в сила от 22.07.2022 г.) текст: "Признават се права на специалист по (изписва се наименованието на придобитата специалност в системата на здравеопазването), считано от (дата)";

5. (изм. – ДВ, бр. 10 от 2009 г.) имената съгласно документ за самоличност, ЕГН (личен или друг идентификационен номер на чужденеца от документа за самоличност), дата и място на раждане;

6. (изм. – ДВ, бр. 97 от 2022 г., в сила от 1.01.2023 г.) снимка на притежателя на свидетелството;

7. (изм. – ДВ, бр. 97 от 2022 г., в сила от 1.01.2023 г.) данни от дипломата за висше образование - наименование на висшето училище, образователно-квалификационна степен, специалност и професионална квалификация; електронен номер/уникален идентификационен номер – за дипломите, издадени преди 1 януари 2023 г.;

8. (доп. – ДВ, бр. 57 от 2022 г., в сила от 22.07.2022 г.) име, фамилия и подпис на ректора и печат на висшето училище с държавния герб.

Чл. 10. (1) Свидетелство за успешно завършен подготовителен курс за специализирана и езикова подготовка по български език се издава на чужденци - студенти, докторанти и специализанти.

(2) Свидетелството по ал. 1 съдържа:

1. наименование и местонахождение на висшето училище и на

основното звено, осъществило подготовката;

2. (изм. - ДВ, бр. 10 от 2009 г., доп., бр. 57 от 2022 г., в сила от 22.07.2022 г.) имената съгласно документ за самоличност, гражданство, дата и място на раждане, личен или друг идентификационен номер на чужденеца от документа за самоличност;

3. учебни дисциплини, оценка от положените изпити (с думи и с цифри), брой кредити;

4. (доп. - ДВ, бр. 57 от 2022 г., в сила от 22.07.2022 г.) име, фамилия и подпис на ректора и ръководителя на звеното, печат на висшето училище;

5. регистрационен номер и дата на издаването.

Чл. 11. (1) (Изм. - ДВ, бр. 57 от 2022 г., в сила от 22.07.2022 г.) Свидетелство за професионално-квалификационна степен се издава на педагогическите специалисти от системата на предучилищното и училищното образование.

(2) Свидетелството по ал. 1 съдържа:

1. наименование и местонахождение на висшето училище;

2. наименование и местонахождение на основното звено;

3. име, презиме и фамилия, ЕГН, дата и място на раждане;

4. (изм. - ДВ, бр. 97 **от** 2022 г. , в сила от 1.01.2023 г.) електронен номер/уникален идентификационен номер - за дипломите, издадени преди 1 януари 2023 г. и дата на издаване на дипломата за висше образование, образователно-квалификационна степен и специалност;

5. текст: "придобил(а) (отбелязва се поредността на притежаваната професионално-квалификационна степен) на ... (дата) със свидетелство №, издадено от (наименование на институцията, издала свидетелството) въз основа на ... (изписва се основанието) и заповед на ... (изписва се длъжността на лицето и институцията, издало заповедта)";

6. придобита професионално-квалификационна степен;

7. (доп. - ДВ, бр. 57 от 2022 г., в сила от 22.07.2022 г.) име, фамилия и подпис на ректора и ръководителя на основното звено, печат на висшето училище;

8. регистрационен номер и дата на издаване на документа.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 57 от 2022 г., в сила от 22.07.2022 г.) Свидетелство за професионално-педагогическа специализация и приложението към него се издават съгласно държавния образователен стандарт за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти по чл. 22, ал. 2, т. 14 от Закона за предучилищното и училищното образование.

(4) (Отм. - ДВ, бр. 57 от 2022 г., в сила от 22.07.2022 г.).

(5) (Отм. - ДВ, бр. 57 от 2022 г., в сила от 22.07.2022 г.).

Чл. 12. (1) Удостоверение се издава след проведено допълнително обучение или специализация в различни форми за повишаване на квалификацията.

(2) Удостоверението по ал. 1 съдържа:

1. наименование и местонахождение на висшето училище;

2. (изм. - ДВ, бр. 57 от 2022 г., в сила от 22.07.2022 г.) наименование и местонахождение на звеното, организирано и провело обучението за

повишаване на квалификацията;

3. име, презиме и фамилия, дата и място на раждане (град, село, област, държава) на притежателя;

4. (изм. - ДВ, бр. 10 от 2009 г., бр. 97 **от** 2022 г. , в сила от 1.01.2023 г.) серия (ако има такава) и номер на дипломата за завършена образователна степен – средно образование или образователно-квалификационна степен на висше образование (електронен номер – за дипломите за висше образование, издадени след 1 януари 2023 г.), и наименование на специалността и образователната институция, от която е издадена;

5. дата на завършването и продължителност на курса;

6. тематика на обучението;

7. наименование на изучаваните учебни дисциплини;

8. оценки от положените изпити и среден успех от курса на обучение (с думи и с цифри);

9. (изм. – ДВ, бр. 57 от 2022 г., в сила от 22.07.2022 г.) печат, име, фамилия и подпис на ръководителя на звеното, организирано и провело обучението за повишаване на квалификацията;

10. регистрационен номер и дата на издаване на документа.

Чл. 13. (1) Академичната справка отразява резултатите от обучението на студента на всеки негов етап. Със справката се обслужва както академичната мобилност (прекъсване, обучение в друго висше училище или в чужбина, смяна на специалност, факултет или висше училище), така и признаването на периоди на обучение.

(2) Академичната справка по ал. 1 съдържа:

1. наименование и местонахождение на образователната институция и на звеното, организирано обучението;

2. данни на обучаващия се - име, презиме и фамилия, дата и място на раждане (град, село, област, държава), гражданство;

3. дата на записване и поредност на курса;

4. (доп. – ДВ, бр. 57 от 2022 г., в сила от 22.07.2022 г.) образователно-квалификационна степен, специалност, професионално направление и професионална квалификация;

5. продължителност на обучението по учебен план за образователно-квалификационната степен (брой заверени семестри или учебни години);

6. форма на обучение;

7. наименование на учебните дисциплини (лекции, практически и семинарни упражнения), самостоятелна работа, индивидуална работа с преподавател, научни изследвания, творчески проекти, участие в практика, стаж, със съответстващия им хорариум и брой кредити;

8. (изм. - ДВ, бр. 10 от 2009 г.) оценки по изучаваните учебни дисциплини (с думи и с цифри) и техните съответствия по скалата на Европейската система за натрупване и трансфер на кредити (ECTS), както следва: Отличен - А; Много добър - В; Добър - С; Среден - D,E; Слаб - F,X, F;

9. имена на преподавателите, провели изпитите (текущи оценки, зачоти);

10. теми на курсовите работи или проектите, тема на дипломната работа или на държавния(те) изпит(и) (с думи и с цифри), брой кредити;

11. (доп. – ДВ, бр. 57 от 2022 г., в сила от 22.07.2022 г.) печат (при издаване на хартиен носител), име, фамилия и подпис на ръководителя на звеното, организирано обучение;

12. изходящ номер и дата на издаване на академичната справка;

13. (нова – ДВ, бр. 57 от 2022 г., в сила от 22.07.2022 г.) информация за признаване на изпити, положени в друго висше училище и неговото наименование и местонахождение.

Чл. 14. Студентската (курсантската) книжка съдържа:

1. наименование и местонахождение на висшето училище;

2. наименование и местонахождение на основното звено;

3. снимка на студента, заверена с печата на висшето училище, факултетен номер;

4. (изм. - ДВ, бр. 10 от 2009 г.) данни на студента: имената съгласно документ за самоличност, ЕГН (личен или друг идентификационен номер на чужденец от документа за самоличност), дата и място на раждане (град, село, област, държава);

5. дата на записване във висшето училище;

6. образователно-квалификационна степен и специалност;

7. продължителност и форма на обучението;

8. подписи на ректора и на декана (ръководителя) на основното звено, организирано обучение;

9. печат на висшето училище;

10. страници за отразяване наименованията на учебните дисциплини (лекции, практически и семинарни упражнения), самостоятелна работа, индивидуална работа с преподавател, научни изследвания, творчески проекти, участие в стаж със съответстващия им хорариум и брой кредити, семестриалните изпити и оценките от тях, имената и подписите на преподавателите;

11. страници за отразяване на проведената учебна и производствена практика и резултатите от тях за съответния семестър (тема, база за провеждане, продължителност, успех, брой кредити, ръководител, заверка от ръководството на съответното звено, подписи);

12. страница за отразяване на темата на дипломната работа или наименованията на държавните изпити, оценки, брой кредити;

13. бележки за отпуск или промяна в студентското положение.

Чл. 15. Уверението съдържа:

1. наименование и местонахождение на висшето училище;

2. наименование и местонахождение на основното звено;

3. наименование на документа, регистрационен номер и дата на издаването му;

4. (изм. - ДВ, бр. 10 от 2009 г.) данни за студента: имената съгласно документ за самоличност, ЕГН (личен или друг идентификационен номер на чужденец от документа за самоличност), постоянен адрес, факултетен номер;

5. учебна година, семестър, курс, образователно-квалификационна степен, специалност и форма на обучение;

6. текст: "Настоящото се издава в уверение на това, че ..." и по-нататък се описва фактът или обстоятелството, удостоверявано с този документ;

7. (доп. – ДВ, бр. 57 от 2022 г., в сила от 22.07.2022 г.) длъжност, печат (при издаване на хартиен носител), име, фамилия и подпис на служебното лице, издало документа.

Чл. 16. (1) Главната книга на висшето училище съдържа:

1. данни за идентификация на висшето училище и на обучаващите се:

а) наименование и местонахождение на висшето училище;
б) наименование и местонахождение на основното звено, организирано обучението;

в) първи и последен факултетен номер, вписан в главната книга;

г) датите на завеждане и на приключване на главната книга;

д) (доп. – ДВ, бр. 57 от 2022 г., в сила от 22.07.2022 г.) факултетен номер и единен академичен номер;

е) (изм. - ДВ, бр. 10 от 2009 г.) имената съгласно документ за самоличност, дата и място на раждане (град, село, област, държава);

ж) (изм. - ДВ, бр. 10 от 2009 г.) ЕГН (личен или друг идентификационен номер на чужденеца от документа за самоличност) и постоянен адрес;

з) (изм. – ДВ, бр. 97 от 2022 г., в сила от 1.01.2023 г.) серия (ако има такава), уникален идентификационен и регистрационен номер и дата на издаване на дипломата за завършено средно/висше образование (електронен номер – за дипломите за висше образование, издадени след 1 януари 2023 г.), наименование и местонахождение на образователната институция, издала дипломата (за чуждестранните студенти се включва и реквизит: № на удостоверение за признато средно образование);

и) дата на постъпване във висшето училище;

к) основание за приемане на лицето във висшето училище - номер и дата на заповедта на ректора (директора);

л) (отм. – ДВ, бр. 57 от 2022 г., в сила от 22.07.2022 г.);

2. данни за хода и резултатите от обучението:

а) (изм. – ДВ, бр. 57 от 2022 г., в сила от 22.07.2022 г.) наименование на образователно-квалификационната степен, професионалното направление и специалността;

б) продължителност на обучението по учебен план (название, № на учебния план, година на неговото утвърждаване);

в) форма на обучение;

г) наименование на втората специалност, придобита в хода на обучението;

д) специализация(и);

е) наименование на професионалната квалификация;

ж) регистрация на съответната учебна година и семестър;

з) промени в студентското положение;

и) резултати от проведени изпити и текущи оценки, наименование на учебните дисциплини (лекции, практически и семинарни упражнения), самостоятелна работа, курсови работи, индивидуална работа с преподавател, научни изследвания, творчески проекти, участие в проведени практики и стажове със съответстващия им хорариум и брой кредити по учебен план; резултати от проведени изпити и текущи оценки, поредност на изпитните сесии, успех, номер и дата на протокола, подпис на преподавателя;

к) дипломна работа - тема на дипломната работа, наименование на

катедрата, име и подпис на научния ръководител, дата на предаване на дипломната работа за защита, оценка, брой кредити, номер и дата на протокола, име и подпис на председателя на изпитната комисия;

л) държавен(и) изпит(и) - наименование, поредност на явяванията, дата, получена оценка, брой кредити, номер и дата на протокола, име и подпис на председателя на изпитната комисия;

м) (изм. – ДВ, бр. 97 **от** 2022 г. , в сила от 1.01.2023 г.) електронен номер/уникален идентификационен номер – за дипломите, издадени преди 1 януари 2023 г., и регистрационен номер, дата на издадената диплома.

(2) Книгата за регистриране на издаваните дипломи за висше образование съдържа:

1. наименование на висшето училище и на основното звено;

2. първи и последен регистрационен номер, вписан в книгата;

3. датите на завеждане и на приключване на книгата;

4. (изм. – ДВ, бр. 97 **от** 2022 г. , в сила от 1.01.2023 г.) електронен номер/уникален идентификационен номер – за дипломите, издадени преди 1 януари 2023 г., и регистрационен номер на документа и година на издаването му;

5. (доп. – ДВ, бр. 57 от 2022 г., в сила от 22.07.2022 г.) факултетен номер, единен академичен номер или друг код, идентифициращ обучаващия се;

6. (изм. - ДВ, бр. 10 от 2009 г.) имената съгласно документ за самоличност, ЕГН (личен или друг идентификационен номер на чужденеца от документа за самоличност);

7. дата на получаване на документа и подпис на получателя;

8. длъжност и подпис на служебното лице, удостоверяващо информацията.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Висшите училища могат да издават други документи, както и да включват допълнителни реквизити, отразяващи спецификата на обучението.

§ 2. Дубликати на документи по чл. 1, ал. 1, т. 2 - 8 се издават по реда на чл. 5 .

§ 3. Студентите имат право да получат Международна идентификационна студентска карта (ISIC), одобрена от ЮНЕСКО (UNESCO), върху която е изобразен отличителният знак на висшето училище.

§ 4. (Изм. – ДВ, бр. 57 от 2022 г., в сила от 22.07.2022 г.) Свидетелството за призната специалност в системата на здравеопазването след завършено висше образование се издава при условията и по реда на наредбата по чл. 181, ал. 1 от Закона за здравето.

§ 5. Свидетелството за успешно завършен подготвителен курс за специализирана и езикова подготовка по български език за чужденци - студенти, специализанти и докторанти, се издава при условията и по реда на Наредбата за държавни изисквания за приемане на студенти във висшите училища, приета с Постановление № 79 на Министерския съвет от 2000 г. (ДВ, бр. 40 от 2000 г.).

§ 6. (Изм. – ДВ, бр. 57 от 2022 г., в сила от 22.07.2022 г.) Свидетелството за придобиване на професионално-квалификационна

степен и Свидетелството за професионално-педагогическа специализация се издават при условия и по ред, предвидени в държавния образователен стандарт за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 7. (Изм. - ДВ, бр. 62 от 2013 г., в сила от 3.07.2013 г.) Висшите училища внасят за регистрация в Министерството на образованието и науката образците на документите по чл. 1, ал. 1 и 2 в срок 3 месеца от влизането в сила на наредбата.

§ 7а. (Нов - ДВ, бр. 33 от 2011 г., в сила от 26.04.2011 г., изм., бр. 62 от 2013 г., в сила от 3.07.2013 г.) Министърът на образованието и науката и министърът на отбраната издават съвместна инструкция по прилагането на наредбата в областта на военното образование.

§ 8. Наредбата се издава на основание чл. 9, ал. 3, т. 11 във връзка с чл. 7 от Закона за висшето образование.

§ 9. Отменя се Наредбата за единните държавни изисквания към съдържанието на основните документи, издавани от висшите училища, приета с Постановление № 151 на Министерския съвет от 1997 г., (обн., ДВ, бр. 31 от 1997 г.; изм., бр. 59 от 1997 г.).

§ 10. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в "Държавен вестник".

ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 16

на Министерския съвет от 26 януари 2009 г. за изменение и допълнение на нормативни актове на Министерския съвет (ДВ, бр. 10 от 2009 г.)

§ 1. В Наредбата за държавните изисквания към съдържанието на основните документи, издавани от висшите училища, приета с Постановление № 215 на Министерския съвет от 2004 г. (ДВ, бр. 75 от 2004 г.), се правят следните изменения и допълнения:

.....

Преходни и заключителни разпоредби

§ 3. (1) Разпоредбите по § 1, т. 2, буква "в", т. 4 и 5 влизат в сила от 1 юни 2009 г.

(2) Разпоредбите по § 1, т. 5 се прилагат за дипломи, издадени след 1 юни 2009 г.

§ 4. (1) Издадените преди 1 юни 2009 г. дипломи и дубликати на дипломи за висше образование се признават от държавата без наличието на холограмен стикер.

(2) Издадените след 1 юни 2009 г. дубликати на дипломи за висше образование се признават от държавата без наличието на холограмен стикер, ако оригиналът на дипломата е издаден преди 1 юни 2009 г.

§ 5. За учебната 2008 - 2009 г. висшето училище представя в Министерството на образованието и науката данните по чл. 4а от Наредбата за държавните изисквания към съдържанието на основните документи, издавани от висшите училища в едномесечен срок от влизането в сила на постановлението.

ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 231

на Министерския съвет от 25 септември 2009 г. за изменение и допълнение на нормативни актове на Министерския съвет

(ДВ, бр. 79 от 2009 г.)

.....
§ 27. Навсякъде в Наредбата за държавните изисквания към съдържанието на основните документи, издавани от висшите училища, приета с Постановление № 215 на Министерския съвет от 2004 г. (обн., ДВ, бр. 75 от 2004 г.; изм. и доп., бр. 10 и 39 от 2009 г.), думите "министъра на образованието и науката" и "Министерството на образованието и науката" се заменят съответно с "министъра на образованието, младежта и науката" и "Министерството на образованието, младежта и науката".

.....
ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Постановление № 142 на Министерския съвет от 8 юли 2013 г. за приемане на Устройствен правилник на Министерството на младежта и спорта (ДВ, бр. 62 от 2013 г., в сила от 3.07.2013 г.)

.....
§ 52. В Наредбата за държавните изисквания към съдържанието на основните документи, издавани от висшите училища, приета с Постановление № 215 на Министерския съвет от 2004 г. (обн., ДВ, бр. 75 от 2004 г.; изм. и доп., бр. 10, 39 и 79 от 2009 г. и бр. 33 от 2011 г.), навсякъде думите "образованието, младежта и науката" се заменят с "образованието и науката".

.....
ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Постановление № 178 на Министерския съвет от 15 юли 2022 г. за изменение и допълнение на Наредбата за държавните изисквания към съдържанието на основните документи, издавани от висшите училища (ДВ, бр. 57 от 2022 г., в сила от 22.07.2022 г.)

§ 20. Предоставянето на данни за единен академичен номер се прилага след осигуряване на техническа възможност за неговото генериране.

§ 21. Постановлението влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник", с изключение на § 1, т. 2, която влиза в сила от учебната 2023/2024 година.

.....
ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Постановление № 396 на Министерския съвет от 1 декември 2022 г. за изменение на Наредбата за държавните изисквания към съдържанието на основните документи, издавани от висшите училища (ДВ, бр. 97 **от** 2022 г., в сила от 1.01.2023 г.)

§ 13. Дипломите за завършена образователно-квалификационна степен на висше образование, издадени след 1 юни 2009 г. до влизането в сила на това постановление, се признават от държавата при наличието на холограмен стикер.

§ 14. Дубликати на дипломи за висше образование, издадени след 1 юни 2009 г. до влизането в сила на това постановление, се признават от държавата при наличието на холограмен стикер, ако оригиналът на дипломата е издаден след 1 юни 2009 г.

§ 15. За издадените след влизането в сила на постановлението дубликати на дипломи не се изисква поставяне на холограмен стикер дори ако за валидността на оригинала на дипломата се изисква такъв.

.....

Приложение № 1

към чл. 7

(Изм. - ДВ, бр. 10 от 2009 г.,
бр. 62 от 2013 г., в сила от 3.07.2013 г.,
бр. 57 от 2022 г., в сила от 22.07.2022 г.)

Наименование на висшето училище ЕВРОПЕЙСКО ДИПЛОМНО ПРИЛОЖЕНИЕ

Настоящото приложение към дипломата следва модела, разработен от Европейската комисия, Съвета на Европа и ЮНЕСКО. Целта на приложението е да осигури достатъчни и независими данни, които да съдействат за подобряване на "прозрачността" и за безпристрастното и справедливо признаване на документите за образование и професионална квалификация (дипломи, степени, сертификати) в международен аспект. То съдържа описание на същността, нивото, контекста, съдържанието и статута на обучението, което е преминато и успешно завършено от съответното лице – притежател на оригиналния документ, който удостоверява квалификацията и към който е прикрепено приложението. То не трябва да съдържа никакви качествени характеристики, приравнителни оценки или предложения относно признаване. Трябва да бъде въведена информация във всичките 8 секции на приложението. Ако не е предоставена информация в някои от секциите, подробно трябва да се обяснят причините за това.

1. Информация, идентифицираща притежателя на квалификацията:

1.1. Фамилия:

1.2. Име/имена:

1.3. Дата на раждане (ден/месец/година), място на раждане, държава, гражданство:

1.4. Факултетен номер на студента:

2. Информация, идентифицираща квалификацията:

2.1. Пълно наименование на квалификацията (изписва се на български език) и ако квалификацията отразява общоприета титла/звание (доктор, инженер), тя се отразява (изписва се на български език):

2.2. Професионално направление за придобиване на квалификацията:

2.3. Наименование и статут на висшето училище (държавно или частно), осъществило обучението и присъдило квалификацията (изписва се на български език), акредитация:

2.4. Наименование и статут на институцията (ако е различна от институцията по т. 2.3), която е администрирала обучението (изписва се на български език), и акредитация:

2.5. Език/езици, на който/които е проведено/са проведени обучението/изпитите:

3. Информация за равнището на квалификацията:

3.1. Равнище на квалификацията:

3.2. Официална продължителност на програмата за обучение (в кредити и/или години):

3.3. Изискване/изисквания за достъп:

4. Информация за съдържанието на обучението и получените резултати:

4.1. Форма на обучение:

4.2. Резултати от обучението по програмата:

4.3. Описание на програмата; натрупани индивидуални кредити и получени оценки (ако тази информация се намира в официалното приложение

към дипломата, тя трябва да се използва в тази секция):

4.4. Прилагана/прилагани система/системи на оценяване, както и (ако това е приложимо) обяснение за разпределението на оценките и скалата за оценяване:

4.5. Място на квалификацията в националната система за висше образование (изписва се на български език):

5. Информация за функцията на квалификацията:

5.1. Достъп до следващо академично обучение:

5.2. Достъп до регулирана професия (ако е приложимо):

6. Допълнителна информация (характеризираща висшето училище и квалификацията):

6.1. Допълнителна информация:

6.2. Други източници на информация:

7. Заверяване на приложението:

7.1. Дата на издаване:

7.2. Име и подпис на упълномощеното лице, издало приложението:

7.3. Длъжност на упълномощеното лице:

7.4. Официален печат на институцията, която гарантира автентичността на приложението:

8. Информация относно националната система за висше образование (изготвя се от националния ENIC/NARIC център към Министерството на образованието и науката):

Притежателите на диплома за завършено средно образование имат право да продължат образованието си без ограничения в избора на висше училище.

Приемът във висшите училища се основава на успешно положени приемни изпити.

Видът и броят на тези изпити се определят от висшите училища и са тясно свързани с техния профил. Изискванията за приемане на студентите, зависещи от типа висше училище и конкретните специалности, включват писмени състезателни изпити (един или повече), тестове (различаващи се по обем и структура) и представяне на диплома за завършено средно образование.

Автономията на висшите училища им позволява да определят сами изискванията за прием всяка година. Процедурата за кандидатстване за всяка специалност се определя всяка година и се публикува в справочника на съответното висше училище.

Висшите училища след решение на академичния съвет могат да приемат и без конкурсен изпит кандидат-студенти, издържали успешно държавните зрелостни изпити за придобиване на средно образование.

Системата на висшето образование организира обучение след завършено средно образование и се състои от следните степени:

8.1. образователно-квалификационна степен "бакалавър", за придобиването на която в съответствие с учебния план се изискват:

а) не по-малко от 180 кредита със срок на обучение не по-малък от 3 години – "професионален бакалавър по ...", и се разполага на ниво 6, подниво 6А от Националната квалификационна рамка;

б) не по-малко от 240 кредита със срок на обучение не по-малък от 4 години – "бакалавър", и се разполага на ниво 6, подниво 6Б от Националната квалификационна рамка;

8.2. образователно-квалификационна степен "магистър" се разполага на ниво 7 от Националната квалификационна рамка; за придобиването ѝ се

изискват:

а) не по-малко от 300 кредита съгласно учебния план със срок на обучение не по-малък от 5 години;

б) не по-малко от 120 кредита след придобита образователно-квалификационна степен "професионален бакалавър по ...";

в) не по-малко от 60 кредита след придобита образователно-квалификационна степен "бакалавър".

Колежите провеждат обучение в образователно-квалификационна степен "професионален бакалавър по ...", което осигурява специализирана професионална подготовка по съответните професионални направления и специалности.

Лицата, придобили образователно-квалификационна степен "професионален бакалавър по ...", могат да продължат образованието си в образователно-квалификационна степен "магистър" само в същото професионално направление при условия и по ред, определени с правилника на висшето училище или с държавните изисквания.

Обучението в степента "бакалавър" в съответствие с учебния план осигурява широкопрофилна подготовка или специализирана професионална подготовка по професионални направления и специалности.

Обучението в степен "магистър" осигурява задълбочена фундаментална подготовка, съчетана с профилиране в определена специалност.

8.3. Образователната и научна степен "доктор" се разполага на ниво 8 от Националната квалификационна рамка. Обучението в образователна и научна степен "доктор" се осъществява по докторски програми.

Трите степени на висше образование съответстват на нива 6, 7 и 8 от Европейската квалификационна рамка и са разработени в съответствие с Квалификационната рамка на Европейското пространство за висше образование.

Диплома за завършена степен на висшето образование се присъжда след успешно изпълнение на всички задължения, предвидени по учебен план, независимо от календарния срок на обучение.

Приложение № 2

към чл. 7

(Изм. - ДВ, бр. 10 от 2009 г.,
бр. 57 от 2022 г., в сила от 22.07.2022 г.)

Higher education institution EUROPEAN DIPLOMA SUPPLEMENT

This Diploma Supplement follows the model developed by the European Commission, Council of Europe and UNESCO/CEPES. The purpose of the supplement is to provide sufficient independent data to improve the international 'transparency' and fair academic and professional recognition of qualifications (diplomas, degrees, certificates etc.). It is designed to provide a description of the nature, level, context, content and status of the studies that were pursued and successfully completed by the individual named on the original qualification to which this supplement is appended.

It should be free from any value judgements, equivalence statements or suggestions about recognition. Information in all eight sections should be provided. Where information is not provided, an explanation should give the reason why.

1. INFORMATION IDENTIFYING THE HOLDER OF THE QUALIFICATION

1.1. Last name(s):

1.2. First name(s):

1.3. Date of birth (day/month/year):

1.4. Student identification number or code (if available):

2. INFORMATION IDENTIFYING THE QUALIFICATION

2.1. Name of qualification and (if applicable) title conferred (in original language):

2.2. Main field(s) of study for the qualification:

2.3. Name and status of awarding institution (in original language):

2.4. Name and status of institution (if different from 2.3) administering studies (in original language):

2.5. Language(s) of instruction/examination:

3. INFORMATION ON THE LEVEL OF THE QUALIFICATION

3.1. Level of qualification:

3.2. Official duration of programme in credits and/or years:

3.3. Access requirements(s):

4. INFORMATION ON THE PROGRAMME COMPLETED-CONTENTS AND THE RESULTS OBTAINED

4.1. Mode of study:

4.2. Programme learning outcomes:

4.3. Programme details, individual credits gained and grades/marks obtained: (if this information is available on an official transcript this should be used here)

4.4. Grading system and, if available, grade distribution table:

4.5. Overall classification of the qualification (in original language):

5. INFORMATION ON THE FUNCTION OF THE QUALIFICATION

5.1. Access to further study:

5.2. Access to a regulated profession (if applicable):

6. ADDITIONAL INFORMATION

6.1. Additional information:

6.2. Further information sources:

7. CERTIFICATION OF THE SUPPLEMENT

7.1. Date:

7.2. Signature:

7.3. Capacity:

7.4. Official stamp or seal:

8. (Изм. – ДВ, бр. 10 от 2009 г.) Information on the national higher education system (prepared by the National ENIC/NARIC center of the Ministry of Education and Science)

Holders of diplomas of completed secondary education have the rights to continue their studies without restrictions as to the type of the higher school. Admission to higher schools is based on successfully passed entrance examinations. The type and the number of these examinations are defined by the higher schools and are closely related to their profile. The requirements for student admission, depending on the type of the higher school and the given speciality, comprise written competitive examinations (one or more), tests (with different volume and structure) and a diploma of completed secondary education. The autonomy of the higher schools gives them the rights to define on annual basis the admission requirements. The admission procedure for each speciality is defined on annual basis and made public in the Guide of the respective higher school.

The higher schools, in compliance with a decision of the Academic council, can admit students without passing entrance examinations provided they have successfully sat for State matriculation examinations for acquiring secondary education.

The system of higher education provides training after completed secondary education and comprises the following degrees:

8.1. Bachelor's educational and qualification degree. According to the curriculum the acquisition of that degree requires:

a) minimum 180 credits with a duration of the studies of at least three years leading to the Professional Bachelor in degree and is placed at level 6, sub-level 6A of the National Qualifications Framework;

b) minimum 240 credits with a duration of the studies of at least four years leading to the Bachelor's degree and is placed at level 6, sub-level 6B of the National Qualifications Framework.

8.2. Master's educational and qualification degree is placed at level 7 of the National Qualifications Framework. The requirements for the acquisition are as follows:

a) minimum 300 credits according to the curriculum with a duration of the studies of at least five years;

b) minimum 120 credits for holders of Professional Bachelor in degree;

c) minimum 60 credits for holders of Bachelor's degree.

Colleges organize training for the acquisition of the Professional Bachelor in educational and qualification degree that provides specialized vocational training in the respective professional sectors and specialities.

Holders of the Professional Bachelor in educational and qualification degree can continue their training for the Master's educational and qualification degree only in the same professional sector in compliance with the terms and conditions laid down in the Rules of the higher school or in the State Requirements.

Studies for Bachelor's degree organized in compliance with the curriculum provide multi – profiled training or specialized vocational training in professional sectors and specialities.

Studies for Master's degree provide profound fundamental training combined with profile – oriented training within a given speciality.

8.3. The educational and scientific degree "Doctor" is placed at level 8 of the National Qualifications Framework. The training is carried out in doctoral programs.

The three levels of the higher education system correspond to levels 6, 7 and 8 of the European Qualifications Framework and have been developed in accordance with the Qualifications Framework of the European Higher Education Area.

Diplomas for completed degrees are issued upon the successful completion of all duties included in the curriculum, irrespective of the calendar duration of studies.